

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Ірина Свістельник

**БІБЛІОТЕКИ
ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ГАЛУЗИ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ:
КОРОТКИЙ ОГЛЯД СУЧАСНОГО СТАНУ**

**ЛЬВІВ
2004**

УДК:027.7:796.011.3
ББК:78.3
С- 247

Свістельник І. Бібліотеки вищих навчальних закладів галузі фізичної культури і спорту: короткий огляд сучасного стану. – Л., 2004. – 35 с.

Подається інформація сучасного стану бібліотек ВНЗ фізкультурного профілю, роки утворення, документальний масив, статистичні показники роботи.

Рецензенти:	д-р пед. наук, професор	Куц О.С.
	канд. біол. наук, доцент	Музика Ф.В.
	канд. пед. наук, доцент	Вацеба О.М.

**Схвалено до друку Вченою радою Львівського державного інституту
фізичної культури
(протокол №3 від 25 листопада 2003 р.)**

© Свістельник І.Р.

З М І С Т

Список умовних скорочень.....	4
Вступ.....	5
1. Бібліотека Національного університету фізичного виховання і спорту.....	12
2. Бібліотека Дніпропетровського державного інституту фізичної культури і спорту.....	15
3. Бібліотека Донецького інституту здоров'я, фізичного виховання і спорту.....	17
4. Бібліотека Львівського державного інституту фізичної культури.....	19
5. Бібліотека Харківської державної академії фізичної культури.....	22
ДОДАТКИ.....	24
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	34

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

Автореф.	- автореферат дисертації
ВНЗ	- вищий навчальний заклад
Вид.	- виданий
ВРІ	- вибіркоче розповсюдження інформації
ДПА	- довідково-пошуковий апарат
ДДІЗФВіС	- Донецький державний інститут здоров'я, фізичного виховання і спорту
ДДІФКіС	- Дніпропетровський державний інститут фізичної культури і спорту
ДЗК	- диференційоване забезпечення карівництва
ІБВ	- інформаційно-бібліографічний відділ
К-ть	- кількість
ЛДІФК	- Львівський державний інститут фізичної культури
НУФВіСУ	- Національний університет фізичного виховання і спорту України
ПВС	- професорсько-викладацький склад
Прим.	- примірники
С-ня	- середня
СКС	- систематична картотека статей
Тис.	- тисяча
ХДАФК	- Харківська державна академія фізичної культури

ВСТУП

Інформаційну базу вищих навчальних закладів системи Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту становлять п'ять спеціалізованих бібліотек: Національного університету фізичного виховання і спорту України, Дніпропетровського державного інституту фізичної культури і спорту, Донецького державного інституту здоров'я, фізичного виховання і спорту, Львівського державного інституту фізичної культури, Харківської державної академії фізичної культури. Як і бібліотеки загального профілю, вони виконують функції науково-інформаційних та культурно-освітніх підрозділів ВНЗ і спрямовують свою діяльність на досягнення якісно нового рівня інформаційного забезпечення освіти, науки, культури.

Галузеві бібліотеки забезпечують інформаційні запити з фізкультурно-спортивної, медико-біологічної, психолого-педагогічної тематики, соціології, політології, мовознавства тощо; надають допомогу у відборі та використанні інформації; постійно працюють над збиранням, систематизацією, збереженням і використанням фонду спеціалізованих видань, швидко та оперативно надають необхідну інформацію, забезпечують доступність інформації.

У сучасних умовах робота бібліотек галузі постійно коригується відповідно до вимог часу, поглиблюються виконувані ними інформаційні та освітні функції. Відбувається їх еволюція від книгосховищ до центрів галузевої інформації, що зорієнтовані на забезпечення потреб студентів, викладачів, аспірантів, наукових працівників у літературі та інформації на різних етапах пізнавальної діяльності: навчальному, науковому, самоосвітньому.

Наш аналіз показує, що усі спеціалізовані бібліотеки мають структуровані фонди та відповідний контингент користувачів. Їхній сукупний документальний фонд складає майже 600 тис. примірників зі щорічною кількістю користувачів понад 22 тисячі.

Пріоритетом діяльності бібліотек є активна орієнтація на користувача, його інформаційні потреби. Оскільки для читачів галузевих бібліотек характерна професійна спрямованість інтересів, то основні зусилля працівників книгозбірень спрямовані на кумуляцію, організацію та систематизацію інформаційних джерел галузі, відбір видань за фаховими критеріями, розвиток та побудову на цій основі бібліографії спорту, в майбутньому - бібліографічних баз даних.

Науково-інформаційне забезпечення галузі фізичної культури і спорту як підсистема науки про спорт пов'язане з останньою єдністю завдань, мети та функціональністю структурних елементів. Водночас розвиток галузі закономірно впливає на розвиток системи інформаційного забезпечення бібліотек, вимагає її удосконалення.

Система інформаційного забезпечення галузі фізичної культури і спорту була сформована 1988 року, хоча формальні заходи щодо її створення здійснювалися раніше: ще у 1980 році Спорткомітет СРСР видав наказ, за яким Всесоюзний науково-дослідний інститут фізичної культури зобов'язали створити єдину галузеву систему наукової інформації[1]. Вже тоді система інформаційного забезпечення наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту повинна була вирішити комплекс завдань науково-інформаційного, науково-методичного та технічного характеру. Необхідною передумовою діяльності всієї інформаційної структури галузі було створення єдиної галузевої довідково-інформаційної бази даних. Основними представниками інформаційної галузі на той час були галузеві

бібліотеки, які накопичували, опрацьовували, зберігали та надавали у користування документи і збережену в них інформацію, сприяли доступності цієї інформації користувачам (шляхом надання інформаційних послуг), брали участь у соціальному інформаційному процесі. Саме їм відводилася основна місія в удосконаленні цієї системи.

Починаючи з 1991 року, система інформаційного забезпечення галузі фізичної культури і спорту зазнає змін. Бібліотеки ВНЗ фізкультурного профілю України опинилися у ситуації, коли інформаційні потоки та асигнування на види інформаційної продукції різко скоротилися, змінилася специфіка одержання інформації, за яку, іноді і до сьогоднішнього дня, доводиться боротися.

Все це призвело до значного розсіювання інформації і, відповідно, до серйозних труднощів в організації її отримання, опрацювання та систематизації. Бібліотеки галузі зіткнулися з необхідністю досліджувати інформаційну ситуацію, що склалася. Основною проблемою на шляху інформаційного забезпечення галузевої освіти та науки стало визначення рівня, необхідного для навчального процесу та наукових досліджень, а також визначення рівня інформаційної культури, необхідного для засвоєння знань майбутнім фахівцям.

Інформація галузі має наукову спрямованість (пріоритети, перспективи розвитку галузі, бібліографія, першоджерела) та професійну спрямованість (спеціальні відомості з видів спорту). Її використання забезпечує ефективність наукових досліджень, нових розробок і методик та розвиток спортивної науки загалом.

Бібліотека як інформаційна інфраструктура ВНЗ повинна забезпечити розвиток та застосування методів і засобів накопичення,

обробки, збереження і розповсюдження галузевої інформації для систематизації і формування нових знань. Саме ця структура має чималий досвід щодо інформаційного забезпечення освіти і науки, але обсяги інформації з різних галузей знань зростають надзвичайно швидко, тому вдосконалювати сучасну систему інформаційного забезпечення навчального процесу та наукових досліджень, інформуючи дослідників ВНЗ фізкультурного профілю про нові досягнення у галузі, стає щораз проблематичніше.

Існування та перспективи розвитку системи науково-спортивної інформації тісно пов'язані з упровадженням у практику роботи бібліотек фізкультурного профілю сучасних інформаційних технологій, які мають стати основою для проведення наукового інформування вчених та фахівців галузі, студентів, викладачів ВНЗ. Тому бібліотеки зосереджують свою роботу на таких основних напрямках, як формування інформаційного потоку документальних джерел, покращення інформаційного забезпечення студентів, науковців шляхом укладання науково-тематичних покажчиків, списків рекомендованої літератури тощо. Надання читачам інформації здійснюється також шляхом інформаційно-бібліотечних послуг різних видів: інформування про нові надходження документальних джерел, довідки, консультації, вибіркоче розповсюдження інформації, бібліографічні огляди, пошук інформації та матеріалів за темою запиту, надання фактографічної інформації, книжкові експозиції, Дні інформації тощо.

Проблеми інформатизації наукових досліджень стають чимраз динамічнішими. Галузеві бібліотеки, незважаючи на об'єктивні труднощі, залишаються основними провідниками інформації. Для ефективного забезпечення інформаційних потреб необхідно

спрямовувати свою діяльність на усунення дефіциту інформації, поліпшення системи інформування фахівців, аналітично опрацьовувати інформацію, інформувати наукову громадськість про видання, які становлять основу наукової інформації галузі, створювати інформаційно-аналітичну базу, вивчати інформаційні запити, підвищувати якість комплектування літературою, ефективність інформаційного обслуговування, удосконалювати інформаційно-бібліотечні та бібліографічні процеси, науково-бібліографічну діяльність.

Однак на тлі поки що повільних, але перспективних перетворень в інформаційній діяльності галузевих бібліотек, представлених ними інформаційних продуктах та послугах постає питання про наявність комп'ютерної техніки і створення на базі нових технологій електронних інформаційних ресурсів, необхідних для максимального використання можливостей високотехнологізованих бібліотек.

Оснащення сучасними технічними засобами бібліотек ВНЗ фізкультурного профілю залишається проблематичним, оскільки лише декілька бібліотек галузі мають у своєму користуванні комп'ютери (Київ, Львів), а процеси їх автоматизації знаходяться на початковому етапі. Створення баз даних з метою подальшого формування електронних каталогів залишається перспективою на майбутнє, оскільки повністю відсутня необхідна для цього технологічна основа - програмне забезпечення, на основі якого відбувалося б створення автоматизованої системи, у якій поєднуються гарантоване збереження та різноманітні види пошуку інформації в електронному вигляді.

Технічне оснащення бібліотек галузі фізичної культури і спорту передбачає наявність відповідного комп'ютерного парку для підтримки автоматизованої інформаційно-пошукової системи

бібліотек, обслуговування комп'ютерів фахівцем-програмістом, певну кількість кваліфікованих бібліотекарів та відповідний рівень інформаційної культури читачів, які мають опанувати цю систему.

Попри все актуальною залишається проблема відсутності узагальненої бази даних спортивної інформації. Тому першочерговими завданнями галузевих бібліотек в інформаційному забезпеченні навчального процесу та наукових досліджень є створення автоматизованої інформаційно-бібліотечної системи, яка передбачає: проблемно-орієнтовані бази даних, зведений електронний каталог, подальший розвиток бібліографії спорту, корпоративний доступ до інформаційних джерел; книгообмін та співробітництво.

Для вирішення цих завдань галузевим бібліотекам необхідно мати комп'ютерне обладнання, відповідне, стандартне для всіх бібліотек, програмне забезпечення, яке оптимізує розвиток технологічного процесу, об'єднає бібліотеки у єдину інформаційну систему для забезпечення фахівців оперативною інформацією.

Формування єдиного галузевого інформаційного простору – процес довготривалий, орієнтований на створення ринку спеціалізованої інформації, її використання та розповсюдження з метою задоволення інформаційних потреб фахівців. Вважаємо, що створення такого простору на базі автоматизованої інформаційно-бібліотечної системи докорінно змінить у бібліотеках галузі все – від комплектування до внутрішніх технологій та обслуговування. Бібліотеки ВНЗ фізкультурного профілю повинні змінити свої функції, завдання та методи роботи, задовольняючи інформаційні запити читачів через використання не тільки традиційних, але й електронних інформаційних ресурсів. Інформаційна база спортивної освіти повинна містити: базу даних спортивної інформації, відбір інформації за

напрямами галузевої підготовки (систематизацію, предметизацію), програмне та технічне забезпечення інформаційної системи.

Таким чином, пріоритетними завданнями роботи бібліотек ВНЗ фізкультурного профілю є опанування сучасних інформаційних технологій, оснащення комп'ютерами, об'єднаними у бібліотечну мережу; створення корпорації самих бібліотек галузі на основі зведених електронних каталогів; взаємоінформування бібліотек та обмін передовим досвідом діяльності; формування комплексу проблемно-орієнтованих баз даних з подальшою реферативною, фактографічною та оглядово-аналітичною інформацією; забезпечення доступу до інформаційних ресурсів мережі Інтернет і входження у майбутньому до світових мереж електронних бібліотек.

Від того, наскільки оперативно та дієво здійснюватиметься обмін інформацією, істотно залежатиме рівень інформаційного забезпечення кожної бібліотеки, розвиток та формування якісно нової інформаційно-бібліотечної сфери спортивної науки України.

Реалізація цих завдань відкриє можливості для створення на базі однієї з бібліотек галузі центру спортивних інформаційних ресурсів, що здійснюватиме розвиток національної бібліографії спорту, об'єднає на основі інформаційного потенціалу галузеві бібліотеки ВНЗ та уможливить інтеграцію галузі у міжнародний інформаційний простір. Входженню у міжнародний інформаційний простір сприятиме розширення участі галузевих бібліотек в міжнародному співробітництві, здійсненні рівноправного, паритетного інформаційного обміну.

**КОРОТКА ІНФОРМАЦІЯ
ПРО ГАЛУЗЕВІ БІБЛІОТЕКИ
ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ**

**БІБЛІОТЕКА
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ФІЗИЧНОГО
ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ**

Рік утворення - 1944.

Фонд багатогалузевий, на 1.01.2004 налічує **320611** прим. літератури.

Книжковий масив містить 165791 прим. навчальної, 87000 прим. наукової, 185456 прим. спортивної, 26760 прим. художньої, 2970 прим. іноземної, 53056 прим. суспільної літератури, 14098 прим. періодики.

З них українською мовою **15235** прим. літератури.

За 2003 р. надійшло: 582 прим. навчальної, 97 прим. наукової, 810 прим. спортивної, 42 прим. іноземної, 147 прим. суспільної, 73 прим. художньої літератури; 776 періодичних журналів.

З них українською мовою:

навчальної - 142 прим. літератури;

наукової - - прим. літератури;

спортивної - - прим. літератури.

З 1998 року бібліотека є навчально-методичним та науковим центром галузі фізичної культури і спорту, вона має унікальний фонд вітчизняної та іноземної літератури, її робота спрямована на пропаганду літератури за такими напрямками:

- здорового способу життя;
- висвітлення проблем олімпійського і професійного спорту;
- відновлення здоров'я спортсменів;
- фізичну реабілітацію всіх верств населення;
- розвиток і становлення спортивної медицини;
- спорт інвалідів та ветеранів;

- нові рекреативні технології.

У структурі бібліотеки три відділи: комплектування та опрацювання фонду, обслуговування, інформаційно-бібліографічний. До послуг читачів 7 абонементів та 4 читальні зали на 388 посадкових місць. Кількість читачів, яку обслуговувала у 2003 р. бібліотека на всіх пунктах видачі, становить 10225 осіб, книговидача склала 289510 прим. літератури.

Читацький контингент: студенти – 2099 осіб, інші користувачі – 1500 осіб.

У 2000-2003 рр. бібліотека передплачувала 110-124 назви періодичних видань, з них фахових від 40 - 55 видань.

Довідково-інформаційна робота здійснюється за допомогою довідково-пошукового апарату, представленого системою каталогів (алфавітний, систематичний, генеральний, періодичних видань та картотек: СКС, авторефератів дисертацій, дисертацій, захищених в НУФВіСУ, друкованих праць професорсько-викладацького складу, серійних видань, олімпійського, професійного спорту, здорового способу життя, національних видів спорту, нетрадиційних методів оздоровлення).

Співробітники бібліотеки щомісяця знайомлять відвідувачів з новими надходженнями літератури, а також надають можливість перегляду книг у бібліотеці за специфікою роботи кафедр НУФВіСУ.

Упродовж 2003 р. бібліотекою надано 1346 довідок, 4245 консультацій, 26 довідок через мережу Інтернет. Проведено 1 День інформації, експоновано 7 тематичних виставок.

Основи бібліографії вивчаються в обсязі 56 годин.

Бібліотека має комп'ютер і використовує його для інформаційно-бібліографічної роботи, у т.ч. для надання довідок через мережу Інтернет.

Бібліотека має сучасні приміщення для роботи студентів і відвідувачів. Її площа становить 1245 м².

Відносні показники роботи бібліотеки:

книгозабезпечення - 31 %;

обертаність - 0,9 %;

читаність - 28 %;

відвідуваність - 12 %.

Директор бібліотеки - Полтавець Тетяна Миколаївна.

**БІБЛІОТЕКА
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ІНСТИТУТУ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ**

Рік утворення – 1980.

Фонд багатогалузевий, на 1.01.2004 налічує **116496** прим. літератури.

Книжковий масив містить 68153 прим. навчальної, 21909 прим. наукової, 57940 прим. спортивної, 5986 прим. художньої, 1589 прим. іноземної, 24194 прим. суспільної літератури, 12948 прим. періодики.

З них українською мовою **8939** прим. літератури.

За 2003 р. надійшло: 127 прим. навчальної, 103 прим. наукової, 255 прим. спортивної, 14 прим. іноземної, 348 прим. суспільної, 0 прим. художньої літератури; 433 прим. періодики.

З них українською мовою:

Навчальної - 25 прим. літератури;

наукової - 63 прим. літератури;

спортивної - 161 прим. літератури.

У структурі бібліотеки два відділи: до послуг читачів 1 абонемент та 1 читальна зала на 30 посадкових місць. Кількість читачів, яку обслуговувала книгозбірня на всіх пунктах видачі у 2003 році, становить 2282 осіб з книговидачею 46567 прим. літератури. Читацький контингент: студенти – 1271 особа, викладачі – 116 осіб, інші користувачі – 895 осіб.

Протягом 2000-2003 рр. передплачувалося 135 назв періодичних видань, з них фахових – 49 видань.

Довідково-інформаційна робота здійснюється за допомогою довідково-пошукового апарату, представленого алфавітним та систематичним каталогами.

Упродовж 2003 р. бібліотекою надано 2363 довідки, проведено 1 День інформації, 1 День кафедри, експоновано 19 тематичних

виставок, 2 відкритих перегляди літератури, зроблено 4 бібліографічні огляди, забезпечено літературою 6 науково-практичних конференцій.

Основи бібліографії вивчаються в обсязі 28 годин.

Бібліотека не комп'ютеризована.

Приміщення бібліотеки має площу 275 м².

Відносні показники роботи бібліотеки:

книгозабезпечення - 62 %;

обертаність - 0,4 %;

читаність - 25 %;

відвідуваність - 21 %.

Завідувачка бібліотеки – Савченко Лілія Олексіївна.

**БІБЛІОТЕКА
ДОНЕЦЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ІНСТИТУТУ
ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ**

Рік утворення – 1990.

Фонд багатогалузевий, на 1.01.2004 налічує **32521** прим. літератури.

Книжковий масив містить 15845 прим. навчальної, 2898 прим. наукової, 17053 прим. спортивної, 3763 прим. художньої, 43 прим. іноземної, 6324 прим. суспільної, 3284 прим. природничо-наукової та медичної літератури, 3284 прим. періодики.

З них українською мовою **2417** прим. літератури.

За 2003 р. надійшло: 198 прим. навчальної, 163 прим. наукової, 308 прим. спортивної, 1 прим. іноземної, 311 прим. суспільної, 1 прим. художньої, 64 прим. природничої та медичної літератури, 243 прим. періодичних видань.

З них українською мовою:

навчальної - 207 прим. літератури;

наукової - 104 прим. літератури;

спортивної - 171 прим. літератури.

Діяльність бібліотеки розвивається за такими напрямками:

- комплектування бібліотечного фонду;
- організація та збереження бібліотечного фонду;
- бібліотечне обслуговування;
- формування ДПА, інформаційно-бібліографічне обслуговування.

У структурі бібліотеки два відділи: абонемент навчальної та наукової літератури, читальна зала на 30 посадкових місць.

Протягом 2003 року на всіх пунктах видачі обслуговано 1339 читачів, книговидача склала 35512 прим. літератури.

Читацький контингент: студенти – 862 особи, викладачі – 53 особи, інші користувачі – 37 осіб.

У 2000-2003 рр. бібліотека передплачувала 14 назв періодичних видань, з них фахових – 9: „Теорія та методика фізичного виховання”, „Фізичне виховання в школі”, „Теорія і методика фізичного виховання і спорту”, „Волейбол”, „Теория и практика физической культуры”, „Физкультура и спорт”, „Команда”, „Физическая культура: воспитание, образование, тренировка”, „Футбольный клуб „Шахтер”.

Довідково-інформаційна робота здійснюється за допомогою довідково-пошукового апарату, представленого системою каталогів (алфавітний, систематичний) та картотеками: СКС, періодичних видань, книгозабезпечення, навчальних та наукових праць професорсько-викладацького складу ВНЗ, „Історія спорту Донецького регіону”.

Упродовж 2003 р. бібліотекою було надано 292 довідки, проведено 4 тематичні виставки, складено 12 бюлетнів нових надходжень.

Години з основи інформаційно-бібліографічних знань у ВНЗ не передбачені.

Бібліотека не комп'ютеризована.

Приміщення бібліотеки має площу 162,1 м².

Відносні показники роботи бібліотеки:

книгозабезпечення - 34 %;

обертаність - 1,1 %;

читаність - 37 %;

відвідуваність - 26 %.

Провідний бібліотекар – Зборовець Світлана Павлівна.

**БІБЛІОТЕКА
ЛЬВІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ІНСТИТУТУ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ**

Рік утворення – 1946.

Фонд багатогалузевий, на 1.01.2004 налічує **63747** прим. літератури.

Книжковий масив містить 9821 прим. навчальної, 12105 прим. наукової, 24439 прим. спортивної, 7748 прим. художньої, 619 прим. іноземної, 9015 прим. суспільної літератури, 4102 прим. періодичних видань.

З них українською мовою **13178** прим. літератури.

За 2003 р. надійшло: 454 прим. навчальної, 337 прим. наукової, 535 прим. спортивної, 10 прим. іноземної, 34 прим. суспільної, 172 прим. художньої, 778 прим. періодичних видань.

З них українською мовою:

Навчальної - 296 прим. літератури;
наукової - 109 прим. літератури;
спортивної - 280 прим. літератури.

Бібліотека виконує функції науково-інформаційної структури ВНЗ із пріоритетною орієнтацією на користувача, його інформаційні потреби.

Діяльність бібліотеки розвивається за такими напрямками:

- формування бібліотечного фонду;
- інформаційно-бібліотечне та бібліографічне обслуговування читачів;
- організація ДПА;
- науково - інформаційна діяльність.

У структурі бібліотеки три відділи: комплектування, обслуговування, інформаційно-бібліографічний. До послуг читачів

1 абонемент, 3 читальні зали на 100 посадкових місць та фонд іноземної літератури.

Протягом 2003 року на всіх пунктах видачі обслуговано 6570 читачів, книговидача склала 307755 прим. літератури.

Читацький контингент: студенти – 1910 осіб, викладачі – 200 осіб, інші користувачі – 70 осіб.

У 2000-2003 рр. бібліотека передплачувала:

2000 р. – 34 назви періодичних видань, з них фахових – 9;

2001 р. – 26 назв періодичних видань, з них фахових – 10;

2002 р. – 25 назв періодичних видань, з них фахових – 8;

2003 р. – 35 назв періодичних видань, з них фахових – 5,

зокрема „Фізичне виховання в школі”, „Волейбол”, „Олімпійська арена”, „Теорія та методика фізичного виховання”, „Спортпанорама”.

Як дарунок надходили журнали: „Теорія і методика фізичного виховання і спорту”, „Теорія і практика фізичного виховання”, „Наш спорт”, „Наука в олімпійском спорті”, „Топ-Спін”.

Інформаційна робота бібліотеки здійснюється за допомогою довідково-пошукового апарату – системи каталогів: алфавітного, систематичного, предметного та картотек: психолого-педагогічної, фахових видань, літератури іноземними мовами, авторефератів дисертацій галузі фізичної культури і спорту та дисертацій, захищених у ЛДІФК, наукових праць професорсько-викладацького складу, українознавства, персоналій.

У 2003 р. бібліотекою надано 1179 довідок, 541 консультація, кількість тем по ВРІ та ДЗК становила 153, кількість наданої літератури за цими темами - 1342 прим., проведено 2 Дні інформації, 4 бібліографічні огляди, експоновано 17 виставок літератури, укладено та видано 2 науково-тематичні покажчики, забезпечено літературою та інформаційними матеріалами 4 науково-практичні конференції.

Основи інформаційно-бібліографічної культури студентів формуються під час вивчення основ бібліотечно-бібліографічних знань в обсязі 24 годин.

Бібліотека має 3 комп'ютери, в яких зосереджені електронні картотеки фахових журналів, фахових збірників, авторефератів дисертацій та дисертацій, захищених у ЛДІФК, проблемно-орієнтована база даних спортивної інформації (тематика: олімпійський, професійний та паралімпійський спорт (734 статті зі збірників та журналів), "Фізичне виховання" (477 статей), науково-тематичні покажчики: „Олімпійський спорт”, „Спорт неповносправних”, „Бібліографічний покажчик авторефератів дисертацій та дисертацій бібліотеки ЛДІФК” (Випуск I), "Бібліографічний покажчик друкованих праць професорсько-викладацького складу та аспірантів ЛДІФК (1997-2002 рр.), CD-ROM МОН України „Освітні інновації у вищих навчальних закладах України”.

Приміщення бібліотеки має площу 295 м².

Відносні показники роботи бібліотеки:

Книгозабезпечення	- 9 %;
обертаність	- 4 %;
читаність	- 47 %;
відвідуваність	- 21 %.

Завідувачка бібліотеки – Свістельник Ірина Рудольфівна.

**БІБЛІОТЕКА
ХАРКІВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ
АКАДЕМІЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ**

Рік утворення – 1979.

Фонд багатогалузевий, на 1.01.2004 налічує **52248** прим. літератури.

Книжковий масив містить 35339 прим. навчальної, 4544 прим. наукової, 7385 прим. спортивної, 2849 прим. художньої, 17 прим. іноземної, 110 прим. періодичних видань.

З них українською мовою **2114** прим. літератури.

За 2003 р. надійшло: 98 прим. навчальної, - прим. наукової, 30 прим. спортивної, 8 прим. іноземної, 3 прим. суспільної, - прим. художньої, 28 прим. періодичних видань.

З них українською мовою:

навчальної - 17 прим. літератури;

наукової - - прим. літератури;

спортивної - 30 прим. літератури.

У структурі бібліотеки два відділи: абонемент та 2 читальні зали на 70 посадкових місць.

Протягом 2003 року на всіх пунктах видачі було обслуговано 1730 читачів, книговидача склала 64212 прим. літератури.

Читацький контингент: студенти – 1472 осіб, викладачі – 52 особи, інші користувачі – 30 осіб.

У 2003 році бібліотека передплачувала 28 назв періодичних видань, з них фахових – 13: „Команда”, „Весь спорт”, „Волейбол”, „Легкая атлетика”, „Олімпійська арена”, „Ринг”, „Теория и практика физической культуры”, „Теорія і методика фізичного виховання”, „Футбол-інтер”.

Інформаційна робота бібліотеки здійснюється за допомогою довідково-пошукового апарату, представленого системою каталогів (алфавітний, систематичний) та картотек.

У 2003 р. бібліотекою надано 4000 довідок, 2500 консультацій, проведено 2 Дні інформації, 5 тематичних виставок, забезпечено літературою 4 науково-практичні конференції інституту.

Години з основ інформаційно-бібліографічних знань у ВНЗ не передбачені.

Бібліотека не комп'ютеризована.

Приміщення бібліотеки має площу 250 м².

Відносні показники роботи бібліотеки:

книгозабезпечення - 30 %;

обертаність - 1 %;

читаність - 37 %;

відвідуваність - 10 %.

Завідувачка бібліотеки – Балабасва Ірина Петрівна.

ДОДАТКИ
ДИНАМІКА ПОКАЗНИКІВ РОБОТИ БІБЛІОТЕК
ВНЗ ФІЗКУЛЬТУРНОГО ПРОФІЛЮ У 2000-2003 рр.

Таблиця 1

Показники довідково-інформаційної діяльності бібліотек
 ВНЗ фізкультурного профілю

Бібліотеки	Бібліографічні довідки				Всього
	2000	2001	2002	2003	за роки
НУФВіСУ	4615	4758	4245	1346	14964
ЛДІФК	1354	398	731	1179	3662
ДДІЗФВіС	629	566	491	292	1978
ДЦІФКіС	686	724	2171	2363	5944
ХДАФК	2323	3864	4000	4000	14187
Разом	9607	10310	11638	9180	40735

Примітка: бібліотекою НУФВіСУ у 2003 році надано 26 бібліографічних довідок з використанням мережі Інтернет.

Таблиця 2

Показники технічного забезпечення бібліотек
 ВНЗ фізкультурного профілю

Бібліотеки	Наявність комп'ютерної техніки/ баз даних			
	2000	2001	2002	2003
НУФВіСУ	1/-	1/-	1/-	1
ЛДІФК	1/-	1/-	1/-	3/1
ДДІЗФВіС	-	-	-	-
ДЦІФКіС	-	-	-	-
ХДАФК	-	-	-	-

Примітка: бібліотека НУФВіСУ має доступ до мережі Інтернет.

Таблиця 3

Динаміка показників передплати періодичних видань бібліотеками ВНЗ фізкультурного профілю (2000-2003 рр.)

Бібліотеки	Передплата назв періодичних видань/у т.ч.фахових			
	2000	2001	2002	2003
НУФВіСУ	106/31	115/45	110/40	124/55
ЛДІФК	34/6	26/10	25/ 8	35/5
ДДІЗФВіС	14/9	14/9	14/9	14/9
ДДІФКіС	25/7	27/6	44/20	39/16
ХДАФК	дані		відсутні	28/13
Загалом	179/53	182/70	193/77	240/98

Таблиця 4

Довідково-пошуковий апарат бібліотек ВНЗ фізкультурного профілю

Бібліотеки	НУФВіСУ	ДДІЗФВіС	ДДІФКіС	ЛДІФК	ХДАФК
ДПА					
Каталоги:					
алфавітний	✓	✓	✓	✓	✓
систематичний	✓	✓	✓	✓	✓
предметний	-	-	-	✓	-
періодичних видань	✓	-	-	-	-
Картотеки:	СКС, наукових праць ПБС, автореф дис., дисертацій, серійних видань, олімпійського, професійного спорту, здорового способу життя, національних видів спорту, нетрадиційних методів оздоровлення	СКС, періодичних видань, наукових праць ПБС, книгозабезпечення, „Історія спорту Донецького регіону”	-	психолого-педагогічна, фахових періодичних видань, іноземної літератури, автореф дис., дисертацій, наукових праць ПБС, персоналій, українознавства	-

Таблиця 5

Показники формування книжкового фонду бібліотек
ВНЗ фізкультурного профілю у 2000-2003 рр.
(у прим.)

Роки Бібліотеки	Фонд літератури				Всього за 3 роки у т.ч. укр. м.
	2000	2001	2002	2003	
НУФВіСУ	319445	320132	320954	320611	15235
ЛДІФК	59849	61172	62205	63747	15178
ДДІЗФВіС	30778	31151	31997	32521	2417
ДДІФКіС	113673	114353	115904	116496	8939
ХДАФК	62933	62822	62822	52248	2114
Загалом	586678	589630	593882	585623	43883

Таблиця 6

Показники книговидачі навчальної літератури студентам у
ВНЗ фізкультурного профілю (2000-2003 рр.)

Бібліотеки	К Н И Г О В И Д А Ч А							
	2000 р. к-ть прим.	сер- ня к-ть вид. прим.	2001 р. к-ть прим.	сер- ня к-ть вид. прим.	2002 р. к-ть прим.	сер- ня к-ть вид. прим.	2003 р. к-ть прим.	сер-ня к-ть вид. прим.
НУФВіСУ	147693	59,8	147711	70,4	150078	71,5	139179	66,3
ЛДІФК	120318	65,7	153022	84,5	124422	71,9	104797	57,4
ДДІЗФВіС	24925	29,5	23914	27,3	25126	28,7	28019	32,5
ДДІФКіС	27748	21,6	28674	21,4	28737	22,3	28739	22,6
ХДАФК	7865	6,34	8240	5,6	28120	19,1	28120	19,1
Разом	328549	42,8	361561	47,6	356483	47,7	328854	43,1

Таблиця 7

Показники книговидачі літератури спортивної тематики студентам ВНЗ фізкультурного профілю (2000-2003 рр.)

Бібліотеки	К Н И Г О В И Д А Ч А							
	2000 р. к-ть прим.	сер-ня к-ть вид. прим.	2001 р. к-ть прим.	сер-ня к-ть вид. прим.	2002 р. к-ть прим.	сер-ня к-ть вид. прим.	2003 р. к-ть прим.	сер-ня к-ть вид. прим.
НУФВіСУ	192318	77,9	180421	86,0	162415	77,3	162415	77,3
ЛДІФК	131265	71,7	104994	58,0	95039	55,0	122116	66,9
ДПІЗФВіС	13293	15,8	11846	13,5	12857	14,7	10912	12,65
ДДІФКіС	-	-	-	-	-	-	36995	29,1
ХДАФК	1000	0,80	1223	0,83	30060	20,4	30060	20,4
Разом	337876	52,9	298484	47,7	300371	48,6	362498	57,6

Примітка: - даних немає.

Таблиця 8

Кількісні показники надходження навчальної, наукової, спортивної літератури до бібліотек ВНЗ фізкультурного профілю у 2000-2003 рр. (к-ть прим.)

Бібліотеки	2000	2001	2002	2003	У т.ч. укр.м. (2000-2003) рр.
НУФВіСУ	3137	1572	1659	1489	1563
ЛДІФК	545	1072	775	1326	2877
ДПІФКіС	1139	1166	1467	485	1969
ДПІЗФВіС	382	373	966	669	957
ХДАФК	540	479	401	128	1116
Разом	5743	4662	5268	4097	8482

Таблиця 9

Показники книговидачі наукової літератури у ВНЗ
фізкультурного профілю (2000-2003 рр.)

Бібліотеки	К Н И Г О В И Д А Ч А							
	2000 р. к-ть прим.	сер- ня к-ть вид. прим	2001 р. к-ть прим.	сер- ня к-ть вид. прим.	2002 р. к-ть прим.	сер- ня к-ть вид. прим.	2003 р. к-ть прим.	сер-ня к-ть вид. прим.
НУФВіСУ	147312	34,1	151207	37,8	139179	34,0	150078	36,7
ЛДІФК	30800	15,4	19783	9,89	21389	10,7	18383	8,40
ДДІЗФВіС	4510	4,75	4854	5,03	4813	4,99	4797	5,24
ДДІФкіС	16296	11,2	16796	11,1	16578	8,87	1036	0,45
ХДАФК	859	0,61	2354	1,36	2354	1,36	2354	1,60
Разом	199777	19,7	194994	19,0	184313	17,3	176648	15,7

Таблиця 10

Кількісні показники форм інформаційної діяльності
бібліотек ВНЗ фізкультурного профілю
(загалом за 2000-2003 рр.)

Інформаційна робота	НУФВіСУ	ЛДІФК	ДДІЗФВіС	ДДІФкіС	ХДАФК
Кількість тем ВРІ та ДЗК	53	153	-	-	-
Дні інформації	26	5	-	1	2
Тематичні виставки	18	154	17	64	23
Бібліографічні огляди	45	6	-	-	6
Забезпечення літературою наук.-практ. конф.	-	14	-	6	4

Примітка: - інформаційна робота не здійснюється.

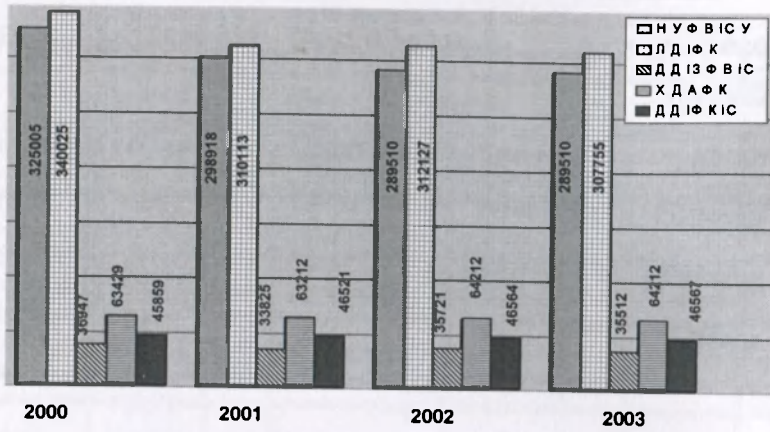
Таблиця 11

Кількість навчальних годин з основ інформаційно-бібліографічних знань в курсі дисципліни "Вступ до спеціальностей галузі "Фізичне виховання і спорт" у навчальних планах ВНЗ фізкультурного профілю

Бібліотеки	2000	2001	2002	2003
НУФВіСУ	52	52	56	56
ЛДІФК	-	24	24	24
ДДІФКіС	-	-	-	28
ДДІЗФВіС	-	-	-	-
ХДАФК	-	-	-	-

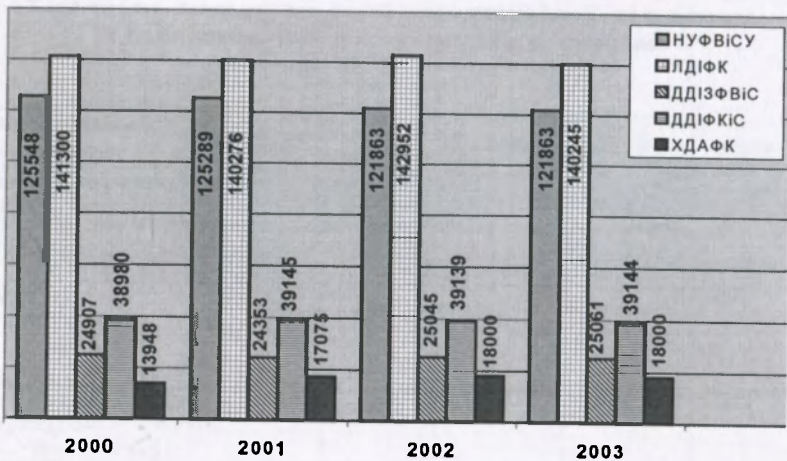
Діаграма 1

**Показники книговидачі літератури бібліотеками
ВНЗ фізкультурного профілю у 2000-2003 рр.
(к-ть прим.)**

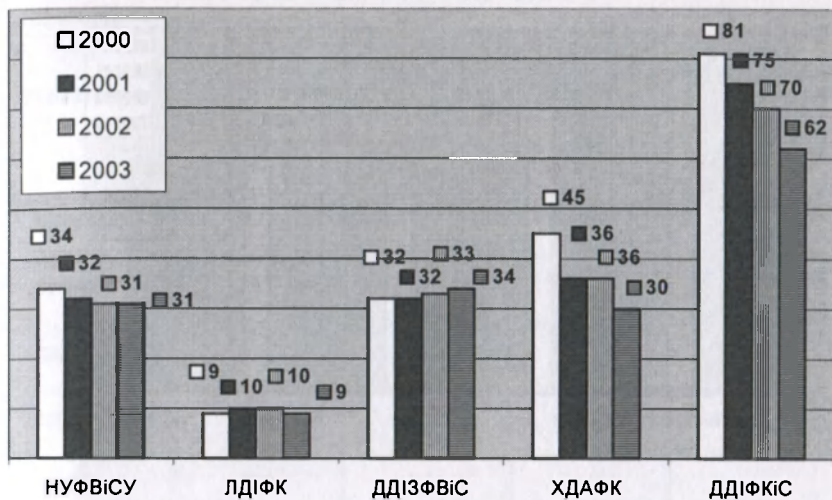

Діаграма 2

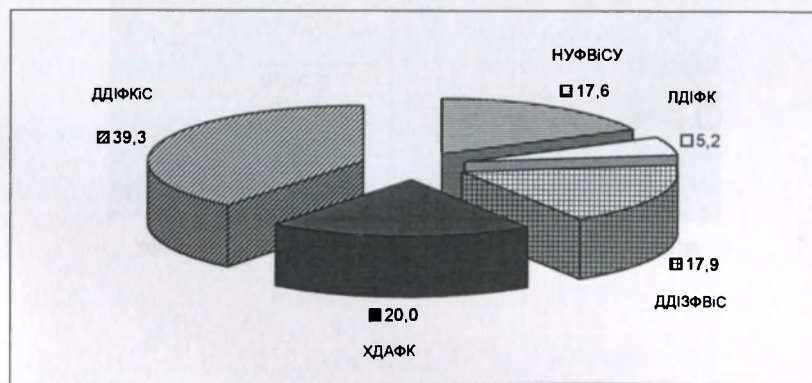
**Кількість відвідувань читачами бібліотек ВНЗ
фізкультурного профілю у 2000-2003 рр.**

Діаграма 3
Показники книгозабезпечення бібліотек ВНЗ
фізкультурного профілю протягом 2000-2003 рр.
(у %)

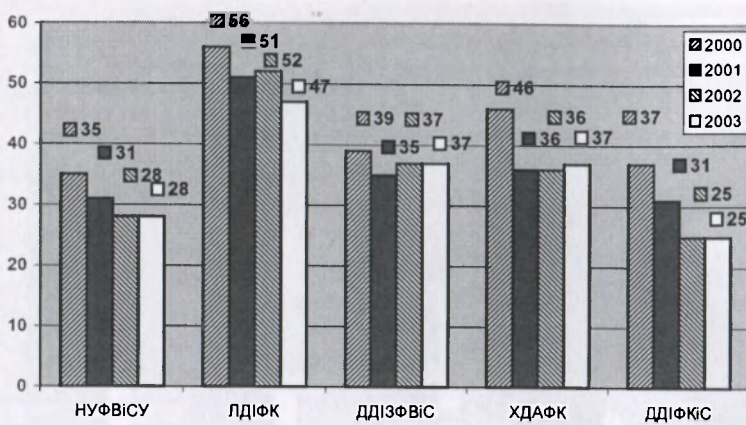

Діаграма 4
Середній відсоток книгозабезпечення бібліотек
ВНЗ фізкультурного профілю протягом 2000-2003 рр.
(у %)

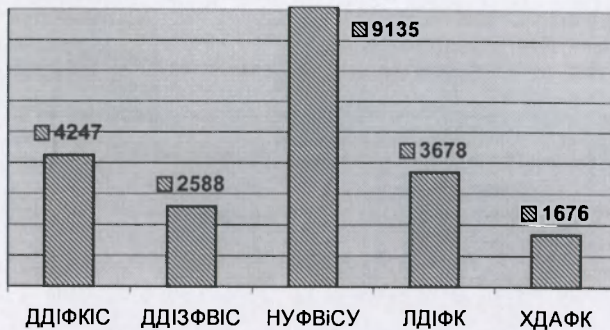
Діаграма 5

Показники читаності у бібліотеках ВНЗ фізкультурного профілю
2000-2003 рр. (у %)

Діаграма 6

Кількісні показники надходження навчальної, наукової, спортивної літератури до бібліотек ВНЗ фізкультурного профілю за роками (2000-2003 рр.)

Таблиця 12

Загальна площа, кількість відділів та чисельний штат
 провідних фахівців у бібліотеках ВНЗ
 фізкультурного профілю
 станом на 2004 рік

Бібліотеки	Загальна площа м ²	Кількість абонементів та ІБВ	Кількість читальних залів (місць)	Чисельність штату бібліографів
НУФВіСУ	1245	7/1	4 (388)	2
ЛДІФК	295	1/1	3 (100)	2
ДДІФКіС	275	1/-	1 (30)	2
ДЦІЗФВіС	162	1/-	1 (30)	-
ХДАФК	250	1/-	2 (70)	-

Примітка: - немає посади у штатному розкладі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Пыхтин В.С. Научно-спортивная информация: реальность и перспективы // Спорт и перестройка: Сб. науч. трудов. - М., 1988. - С.119-127.
2. Статистичні дані бібліотек ВНЗ фізкультурного профілю за 2000-2003 рр.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Свістельник Ірина Рудольфівна – аспірантка кафедри теорії і методики олімпійського та професійного спорту Львівського державного інституту фізичної культури. Автор 15 статей, 4 бібліографічних покажчиків (“Бібліографічний покажчик друкованих праць професорсько-викладацького складу та аспірантів ЛДІФК (1997-2002рр.)”, “Бібліографічний покажчик авторефератів дисертацій та дисертацій бібліотеки Львівського державного інституту фізичної культури”, “Олімпійський спорт”, “Спорт неповносправних” (у співавторстві), 2 методичних рекомендацій (“Основи бібліографії”(у співавторстві), “Сучасні інформаційні технології в автоматизації бібліотек ВНЗ фізкультурного профілю”).

Для приміток

ІНФОРМАЦІЙНЕ ВИДАННЯ

Ірина Свістельник

**БІБЛІОТЕКИ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ:
КОРОТКИЙ ОГЛЯД СУЧАСНОГО СТАНУ**

Підписано до друку 16.02.2004.

Ум. друк. арк. 0,9. Обл.-вид. арк. 0,9. Формат 60х90/16.

Тираж 500 прим. Папір офсетний Зам. №64.

Надруковано видавничим центром
Львівського національного університету імені Івана Франка
79000, м. Львів, вул. Дорошенка, 41.